

Hírek a börtönvilágból

Börtönbezárási tervek Hollandiában

A holland igazságügyi miniszter, Nebahat Albayrak 8 büntetés-végrehajtási intézet bezárásának tervét tette közzé. A holland börtönök jelenleg 12 000 férőhellyel rendelkeznek, a fogvatartottak száma 14 000 főre tehető. A terv megvalósítása maga után vonná, hogy a börtönszemélyzet 1 200 tagját is el kellene bocsátani a munkahelyéről. Alternatívaként felmerült az is, hogy belga fogvatartottakat helyezzenek el a bezárásra szánt büntetőintézetekben.

Forrás: Holanda cerrara ocho de sus prisiones por falta de delincuentes. Mexico Webcast, 2010. 09. 01.

Ecuador új börtönöket nyit

Az ecuadori kormány a 25 meglévő büntetés-végrehajtási intézet zsúfoltságán szeretne enyhíteni azáltal, hogy négy új büntetőközpontot hoznak létre. A beruházások 2011-ben fognak kezdődni, és – a tervek szerint – 40 millió dollárt (kb. 8 milliárd forintot) emésztene fel. Jelenleg az ország börtönnépessége 16 000 főt számlál.

Forrás: Ecuador declara la emergencia de su sistema carcelario. La Terra, 2010. 08. 31.

Férőhelybővítés egy észak-írországi intézetben

Az életfogytiglani szabadságvesztésüket töltő elítéltek számára épült egy 120 férőhelyes részleg az észak-írországi Maghaberry intézetben. Egy, a közelmúltban készült jelentés Maghaberryt találta az egyik legrosszabb börtönnek az Egyesült Királyságban, pontosabban: Maghaberry egyike volt a három börtönnek a 169 vizsgált közül, ahol különösen gyenge volt a biztonság.

A 12,2 millió fontos (4 milliárd forintos) beruházás a két évvel ezelőtt bejelentett kormányzati projekt keretében készült el. A terv 400 fő elhelyezését ígérte. Paul Goggins, a büntetés-végrehajtásért felelős miniszter arról számolt be, hogy eddig 300 fő számára sikerült új férőhelyet biztosítani.

Forrás: Maghaberry Prison opens new unit for life inmates. BBC News, 2010. 02. 01.

A személyzet helyzete egy brit börtönben

A közigazgatásilag a Csatorna-szigetekhez tartozó Jersey szigeten, a La Moye börtönben (HM Prison La Moye) az örök átlagosan heti 37-40 órát dolgoznak, és fizetett ebédszünet jár nekik. Az intézet a 2009. év során emberhiánnyal küzdött, de az év végére az előírtnál már csak két fővel volt kevesebb a létszámuk.

A személyzet létszámának bővítésére már csak azért is szükség volt, mert két új szárnyat emeltek a börtönben, ahol így közel 200 fő fogvatartottat tudnak elhelyezni. Miután a La Moye büntetőintézet Jersey sziget egyetlen börtöne, férfi, női, fiatalkorú bűnelkövetőket és előzeteseket egyaránt fogva tartanak.

Az intézet személyi állománya 171 főt számlált 2009 végén. Az újonnan érkezett dolgozók kiképzésére szánt idő jelentősen emelkedett az elmúlt néhány évben. 2009-ben 14 fő szerzett felnőttképzési oktatói képesítést, 4 fő pedig sportoktatóként tett vizsgát.

Forrás: Annual report of the States of Jersey Prison Service, 2009.

Átfestett zárkák a konfliktusok számának csökkentése érdekében

A zürichi Pfäffikon maximális biztonsági fokozatú büntetés-végrehajtási intézetben a vezetőség jónak látná, ha a zárkák vidámabb külsőt kapnának. Első lépésként a falak átfestése mellett döntöttek, mivel így viszonylag olcsón lehet a fogvatartás körülményein változtatni és javítani. Egyes szakértők úgy vélik, hogy a rózsaszín bizonyos árnyalatai kifejezetten nyugtató hatást váltanak ki egy feszültséggel teli légkörben. Az intézet vezetői a fogvatartottak egymás közötti, illetve a személyzettel szembeni konfliktusainak csökkenését várják a felújítási munkálatoktól.

A meleg színek alkalmazásának jótékony hatását orvosi tesztek is alátámasztják. A vérnyomás és a pulzusszám kimutathatóan csökkent a megfigyelés alá vont személyek vizsgálata során. A szakemberek biztosak abban, hogy a melegebb színárnyalatok pihentetik a szervezetet, és oldják a stresszt.

Daniela Spaeth – aki évek óta azt vizsgálja, hogy a különféle színek az emberi szervezetet hogyan befolyásolják – elmondta, hogy a színek az emberi testre és lélekre mindig is fontos élettani hatást gyakoroltak. A fáradtság, feszült lelki állapot csökkenthető vagy feloldható a megfelelő színek emberi környezetbe helyezésével. Bizonyos színek és színekombinációk a koncentrációs képesség javítására is kiválóan alkalmasak.

Forrás: Prison uses pink cells to quell jail violence. Mirror News, Staff Report, 2010. 06. 02.

A kábítószer-bűncselekmények elkövetőit elkülöníti Costa Rica

Costa Rica kormánya tervbe vette, hogy az ország déli területén, egy elszigetelt helyen olyan intézetet létesít, ahol a kábítószer-bűncselekmények elkövetői fogják letölteni a büntetésüket. A 100 hektáros terület Chánguinában található, pontosabban Buenos Aires de Puntarenasban, 200 km-re az ország fővárosától, San Josétől délre. A beruházást egy helyi és egy mexikói bank finanszírozza.

Forrás: Costa Rica construirá una cárcel especial para narcotraficantes. Correo Peru, 2010. 08. 23.

Civil kontroll az angliai börtönökben

A De Montfort Egyetem diákjai az angliai Leicester város börtöne (HMP Leicester) új elítélteinek szeretnének támogatást nyújtani saját készítésű kisfilmjükkel. A kezdeményezés a végzős film- és videó szakos hallgatók körében fogalmazódott meg, akik a leicesteri Független Börtönfelügyelettel (Indepen-

dent Monitoring Board – IMB) működtek együtt tervük megvalósítása során. Az elkészült DVD-lemez tájékoztatást ad a börtönbe érkező elítéltek számára, hogyan segíthet nekik az IMB.

Az IMB tagjai díjazás nélkül látják el a feladatukat, általában havonta 2-3 alkalommal, és teljesen függetlenek a büntetés-végrehajtási intézetektől. Elsősorban a napi rutint ellenőrzik a börtönökben. A szerepük azért fontos, mert belépési jogosítványuk van a konyhára, műhelyekbe, a zárkák területére és az egészségügyi részlegekbe. Az elítéltek bármikor fordulhatnak hozzájuk, ha úgy érzik, hogy a hagyományos csatornákon keresztül nem tudják megoldani a felmerülő problémájukat.

Az IMB-hez sokféle kérés érkezett eddig, például néhány elítélt részéről speciális vallási, kulturális igény merült fel, továbbá a családjukkal vagy barátjukkal szeretnék volna felvenni a kapcsolatot, mivel azok elhanyagolták a látogatást. Jelenleg 1 850 főt számlál a szervezet, amely Angliában és Walesben látja el feladatát.

Forrás: University students create pioneering prison film. Independent Monitoring Board report, 2009. 2010. 01. 08.

Sok a beteg az orosz börtönnépességben

Az oroszországi Börtönszolgálat jelentéséből az derül ki, hogy a börtönpopuláció majdnem felének súlyos egészségügyi problémái vannak, jelentős számban fordul elő a tuberkulózis és a HIV-fertőzöttség. A 846 000 fogvatartott közül – akik zömében férfiak – 55 000 főt regisztráltak HIV-vírussal.

A Börtönszolgálat igazgatóhelyettese, Nyikolaj Krivolapov közlése szerint 40 000 fő szenved tuberkulózistól, 67 500 valamiféle mentális megbetegedéstől, és 15 000 főnél találtak szifilisz. Krivolapov jelezte, hogy az egészségügyi felszerelés háromnegyed része teljesen elavult, ráadásul az utóbbi évtizedben megjelent az antibiotikumoknak ellenálló tuberkulózis is.

Forrás: Rusia admite que casi la mitad de sus presos están enfermos. Europa Press, 2010. 07. 18.

A TBC- és a HIV-vírus terjedése elleni küzdelem a román börtönökben

A romániai Jilava börtönkórházban aggasztóan nő a TBC- és a HIV-fertőzöttek száma. Az európai uniós országok börtönei közül a romániai intézetekben fordul elő a legnagyobb számban a TBC. A szakemberek tartanak attól, hogy a heroin egyre jobban terjedő használata révén a HIV-vírus is nagyobb teret nyer magának.

Veronica Broasca – az AIDS-elleni romániai szövetség egyik aktivistája – úgy látja ugyanakkor, hogy a romániai börtönök sikeresen vehetik fel a küzdelmet a járványokkal szemben. Ennek alapját a tűcsere- és a metadon-programok jelenthetik.

Giovanni Battista Migliori, a WHO TBC-ért és tüdőgondozásért felelős központja igazgatójának az a véleménye, hogy a romániai helyzet nem reménytelen, sőt javuló tendenciát mutat. A WHO jelentése szerint Európában némi visszaesés tapasztalható a TBC-elleni küzdelem hatékonysága terén, de Romániában a statisztikák – a megbetegedések számát tekintve – csökkenő tendenciát mutatnak.

A Globális Alapítvány, amely az AIDS, a TBC és a malária ellen küzd, új elkülönítő szobák kiépítéséhez nyújtott segítséget, ahol ki lehet szűrni az újabb TBC-megbetegedéseket, illetve a börtönszemélyzetet is továbbképzésben részesítette Romániában.

Mihai Apavaloaei kórházigazgató a Jilava börtönkórházban felmerülő nehézségekről számolt be. Szerinte meglehetősen nehéz a védekezés nélküli szexuális kapcsolatok és a drogcsempészás ellen hatékonyan fellépni. Sergiu Stupu szakszervezeti vezető szükségesnek tartaná, hogy fizetésemelést kapjanak azok az alkalmazottak, akik a TBC-fertőzés veszélyének potenciálisan ki vannak téve.

Migliori úgy véli, hogy a fejlődés ellenére még sok tennivaló akad Romániában. Az EU-ban 100 000 főre 7 TBC-megbetegedés jut, Romániában viszont ez a szám: 120.

Forrás: Michael J. Jordan: Romanian prisons fight spread of TBC, HIV. Global Post, 2010. 03. 24.

A fogvatartottak fogászati ellátása Angliában

Az elítéltek jó fizikai közérzetéhez hozzátartozik, hogy megfelelő fogászati ellátásban részesüljenek. Ennek megoldása talán még nehezebb, mint az egyéb általános orvosi rutinvizsgálatok biztosítása. Az Országos Egészségügyi Szolgálat jelentése szerint időnként nagy hiány jelentkezik azokból a fogászokból, akik a fogvatartottak ellátására is vállalkoznának.

Egy 2003-ben készült jelentés foglalkozott először a fogvatartottak fogászati ellátásának kérdésével. Az elítéltek között négyszer gyakrabban fordult elő a kezeletlenül hagyott fogászati probléma, mint a „kinti” lakosság körében. A büntetés-végrehajtási intézetek nem tudják személyre szabottan, az egyéni igényeknek megfelelően biztosítani a fogkrémeket és a fogkefét. A költségvetési keret a magas minőségű fogászati anyagok beszerzését nem engedi meg.

Forrás: Dental treatment in HMP Kirklevington Grange. Prison Reform Trust report, 2009. december.

Az elítéltek foglalkoztatása Katalóniában

Adolf Cabruja, a barcelonai Reintegrációs Központ (Cire) vezetője elmondta, hogy a katalán Börtönigazgatóság 2004. óta ad lehetőséget arra, hogy egyes formatervezők termékeit a büntetés-végrehajtási intézetekben készítsék el. A börtönben gyártott áruira a „Made in Cire” felirat kerül. A „Cire” embléma szerepel a Castañer gyár vízálló cipőjén, az Antonio Miró tervezésű esőkabát, továbbá Gerard Moliné és Martín de Azúa táskáján is.

Ezeket az árucikket és más egyéb termékeket Katalónia 64 börtönműhelyében készítik. Jelenleg 343 cég és 50 tervező csatlakozott az elítéltek foglalkoztatásához a Cire szervezetén belül.

Forrás: Mercé Perez: „Made in prison”. El País, 2010. 08. 11.

Mézkészítő fogvatartottak egy olasz börtönben

A padovai egyetem kezdeményezésére 2006. óta működik a Fuori Centro nevű, a fogvatartottak foglalkoztatását elősegítő szervezet, amely 2007-ben a Civita-vecchia büntetés-végrehajtási intézettel együttműködve hozta létre a La Rete programot. A program egyik fő profilja a méz és méhpempő feldolgozása.

A méhészet fontos mezőgazdasági tevékenység, hiszen a világ méztermelése évente egymillió-kétszázezer tonna. A legnagyobb méztermelő Kína, az Európai Unió az évi 130 ezer tonnájával a második helyen áll. Olaszország éghajlata nagyon kedvezően befolyásolja ezt az ágazatot.

A program további különlegessége, hogy a fogvatartottak a büntetésük leltöltése után is alkalmazásban maradhatnak. Olaszországban gyors fejlődésnek indult a méhészet, sokan jó befektetésnek látják. A termékek széles skálán mozognak, mivel a mézen kívül szükség van viaszgyertyára, mézborra, szappanra és balzsamokra is.

Forrás: Claudia Travata: L'apiario interno alla Casa Circondariale. Corriere della Sera, 2010. 08. 07.

Hátrány éri az elítélteket néhány kanadai farm bezárása miatt

A kingstoni Frontenac és még öt másik farm kerül bezárásra, ami hátrányosan érinti a kanadai fogvatartottakat. Az említett, mezőgazdasági termelést folytató cégek fontosak voltak a marhatenyésztés szempontjából is. Az elítéltek azon kívül, hogy a növénytermesztésben, állattenyésztésben dolgozhattak, a traktorok és más munkagépek kezelését és javítását is elsajátíthatták. Sok fogvatartott számára ezek a farmok jelentették életük első munkahelyét. A gazdasági épületeket is maguk tartották karban, így betekinthettek az ácsmesterségbe is.

A szövetségi kormányzat már 2009-ben úgy döntött, hogy 2011 márciusáig be kell zárni az említett gazdaságokat. A döntést arra alapozták, hogy a farmok fenntartása jóval többbe kerül, mint amennyi bevétel származik belőlük.

Forrás: Six prison farms that Ottawa plans to close. Canadian Press, Staff report, 2010. 08. 10.

Munkavégzés egy osztrák bv. intézetben

A salzburgi büntetés-végrehajtási intézetben a fogvatartottak állandó foglalkoztatása több külső cég által valósul meg. Az ácsok és faipari munkások elsősorban modern bútorokat állítanak elő. Lehetőség nyílik a nyomdaiparban és a könyvkötészetben való tevékenykedésre is. A szabad életben sokféle lehetőség kínálkozik azok számára, akik megtanulják a textíliák tisztításának különféle módjait.

A motorok tisztítása és a szerelőműhelyben elvégzett egyéb munkafolyamatok megismerése szintén könnyen hasznosítható a későbbiekben. Megfelelő képzelőerő és ügyesség kell a képzőművészeti foglalkozások alkalmával előállított gyertyatartók elkészítéséhez.

A reintegráció nélkülözhetetlen része, hogy az elítéltek sikeresnek érezzék magukat a munkában, ennek érdekében az intézet folyamatosan kutatja a megfelelő szakmai partnereket.

Forrás: Arbeit im Gefängnis. Justizanstalt Salzburg Broschüre Unternehmerarbeiten, 2009.

Kávékeverék a börtönből

Az olaszországi Pozzuoli büntetőintézetben 10 női elítélt készíti a Caffé Lazzarelle névre keresztelt különleges kávékeveréket. A gondos válogatás és pörkölés után 250 grammos csomagokba töltik a terméket. Az alapanyag Brazíliából, Costa Ricából, Kolumbiából, Guatemalából, Indiából és Ugandából érkezik.

A Caffé Lazzarelle magas minőségű kávénak számít, a logóját is az elítéltek tervezték. Az emblémáján az Orient expressz vonat körvonalaitól jobbra egy öböl és a háttérben a Vezúv rajzolódik ki.

Forrás: Stefano Calicchio: Caffé speciale. Metropolis, 2010. 02. 01.

Fotóműhely egy romániai börtönben

A Tirgisor női büntetés-végrehajtási intézeten 14 fő vállalkozott arra a feladatra, hogy megtanulja a fényképezőgépek használatát. A fogvatartottak a képeket hat darab Canon Power Shot fényképezőgéppel készítették. A fotózás közben folyamatosan megbeszélték a fotóműhely vezetőjével, hogy mitől lesz igazán jó egy beállítás. Két hónap gyakorlás során 14 ezer fotó készült. A tanfolyam végén 1 100 kép került kiválasztásra. A további szelektálás után már csak 400 felvétel maradt. Ezeknek a képeknek már van saját mondanivalójuk, és bármikor kiállíthatók. 64 fotót sikerült a Punctum magazinban is megjelentetni.

Forrás: Anna McCarthy: Inmates in a Romanian women's prison photograph their lives. Social Text, 2010. 07. 21.

Munkavégzés és rekreáció

A Lazio városában található Frosione büntetés-végrehajtási intézetben a munkavégzés több területen is zajlik. A fogvatartottak mosodai tevékenységet a házi-munka keretében folytatnak. Az Agape mezőgazdasági termeléssel foglalkozó cég az elítéltek fizikai erejét veszi igénybe az üvegházi zöldség- és gyümölcstermesztéshez, valamint a virágkertészeti feladatok ellátásához. Ez a program már három éve eredményesen zajlik.

A fogvatartottaknak a Pietrobono Művészeti Középiskola támogatásával nyílik alkalmuk a művészeti ágak kipróbálására. A Lazióban működő konzervatórium önkéntesei irányítják a hangszeres tanulást. Az utóbbi években javult a börtön tornatermének felszereltsége és a könyvtár kínálata is.

Forrás: Giuseppe Abadini: Realizzazione di lavori et attività culturali, ricreative in Frosione. Corriere della Sera, 2010. 08. 06.

Egy skóciai börtönkönyvtár díjat kapott

Az Edinburghban található Saughton büntetés-végrehajtási intézet könyvtárát kitüntetéssel jutalmazták. A könyvtárat 2008 novemberében nyitották meg, majd 2010-ben megkapta a "Könyvtár megváltoztatja az életet" díjat a Könyvtárosok és Könyvtári Informatikusok Intézetétől (CILIP).

Linda Constable, a bíráló bizottság elnöke úgy véli, hogy ez a projekt nyilvánvalóvá teszi, hogy a könyvtárak léte valóban átalakítja a fogvatartottak élet-szemléletét. Ian Kirkby, az Edinburghi Városi Könyvtár fejlesztési menedzsere úgy gondolja, hogy a börtönkönyvtárak révén egészségesebb gondolkodásmódú emberek kerülnek vissza a szabad társadalomba, és az olvasás és információ-áramlás biztosítása révén csökkenthető a visszaesés kockázata. Hangsúlyozta, hogy a program szervezői nem a jutalomért dolgoznak, de nagyon jólesik számunkra a munkájuk elismerése.

A díjjal együtt átadásra került 5 ezer font (kb. 1 millió 700 ezer forint) is, amelyet a könyvtár további fejlesztésére lehet felhasználni.

Forrás: Top award for Saughton Prison library in Edinburgh. BBC News, 2010. 07. 10.

Sakktanfolyam a börtönben

A sakk a kikapcsolódás egyik formája lehetne a szabadságvesztés büntetés alatt. A Belluno büntetés-végrehajtási intézet vezetősége is kedvező hatást vár az elindított „Tanuljunk sakkozni” programtól. Az elítéltek egy húszórás tanfolyam végén egy sakkverseny keretében adtak számot a tudásukról. A Valbelluna Sakk Egyesület segítségével zajlott le az első képzés, a bellunói Olasz Kulturális és Sport Egyesület állta a felmerülő költségeket. A résztvevő fogvatartottak a várakozásokat felülmúlva vették az akadályokat a versenyen is.

Forrás: Corso di scacchi in carcere. Corriere delle Alpi Agenda, 2010. 8. 24.